

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОЛОГИЯ ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ ФАКУЛЬТЕТИ
ҚАЗАҚ ТІЛ БІЛІМІ КАФЕДРАСЫ

Көрнекті ғалым, филология ғылымдарының докторы,
профессор
ӘМІР РАҚЫШ СӘТҰЛЫНЫҢ
90 жылдығына арналған
«ФИЛОЛОГИЯЛЫҚ БІЛІМДІ МОДЕРНИЗАЦИЯЛАУ:
ТӘЖІРИБЕСІ МЕН ПРОБЛЕМАСЫ» атты
респубикалық ғылыми-әдістемелік конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы
16-17 қараша, 2020 жыл

Заурбекова Г. ІСКЕРИ ОЙЫНДАРДЫҢ ҚАЗАҚ ТІЛІН ОҚЫТУДАҒЫ ОРНЫ	268
Қамзаева К.С. ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БАҒДАРЛАМАСЫ – БІЛІМ БЕРУДІ ТҮРАҚТЫ ДАМЫТУДЫҢ ТАБЫСТЫ КЕППІЛІ	271
Қамзаева К., Бахтиярова Д. СИНТАКСИСТИК ДЕРИВАЦИЯ КЕРІ ТӘСІЛІН (КОМПРЕССИЯ) ОҚЫТУ	276
Қамзаева К., Омар Ә. СИНТАКСИСТИ ОҚЫТУДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕОРИЯ ӨЛШЕМДЕРІ	280
Қарабаева Х.Ә. ҚАШЫҚТЫҚТАН БІЛІМ БЕРУ, ОНЛАЙН ОҚЫТУ – УАҚЫТ ТАЛАБЫ	283
Қойшыбаев М.Н., Алданышқызы М. БОЛАШАҚ БАСТАУЫШ СЫНЫП МҰҒАЛІМДЕРІН ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ӨЛШЕМДЕРДІ ЖУЗЕГЕ АСЫРУФА ДАЯРЛАУ МОДЕЛІ	285
Қойшыбаев М.Н., Тұрахмет А.Ғ. БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫң КОММУНИКАТИВТІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ҚҰРЫЛЫМДЫҚ-МАЗМҰНДЫҚ ҮЛГІСІ	289
Иманалиева Ф.Қ., Мейіркамал А.М. ЛЕКСИКАЛЫҚ ТАҚЫРЫПТАРДЫ ОҚЫТУДЫҢ ТИМДІ ӘДІС-ТӘСІЛДЕРІ	293
Саудабаева Г., Толеуханова А.Д. ҰСТАЗ ТҮЛҒАСЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ОҚУ ПРОЦЕСІНЕ ӘСЕРІ	298
Сәдуақасұлы Ж. ДӘСТҮРЛІ ӘДІСТЕР – ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ БАСТАУ КӨЗІ	303
Серік А. ҚАЗАҚ ТІЛІ САБАҒЫНДА ОҚУШЫНЫң ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТІН ДАМЫТУ	307
Төлегенова М.Е. АБАЙ ҚАРА СӨЗДЕРІНІҢ ҚАЗАҚ ТІЛІН ҮЙРЕТУДІ ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖӘНЕ ТІЛДІК ҮЙЫМДАСТЫРУДАҒЫ МАҢЫЗЫ	309
Толегенов Т.Қ. ҚАЗАҚ ТІЛІН ОЙЫН ТҮРІНДЕ ОҚЫТУ	314
Тухтарова А.С. ФОРМИРОВАНИЕ РЕЧЕВОЙ КУЛЬТУРЫ КАК СРЕДСТВО ЛИЧНОСТНОГО РАЗВИТИЯ ШКОЛЬНИКА	317
Тұрахмет А. БАСТАУЫШ СЫНЫПТАҒЫ СҰРАҚ ҚОЮ ТӘСІЛІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	320
Тымболова А.О., Джуманияз А.К. ДРАМАЛЫҚ МӘТІНДЕРДІ ОҚЫТУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	323
Үмбетаев М. Б., Абуова А.Ж. НӘЗИРАГӨЙЛІК ДӘСТҮР НАҚЫШТАЛЫҒЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ДІНМЕН БАЙЛАНЫСЫ	326
Шойбекова А.Ж., Аккожина Б.К., Баянбаева А.А. ПЕДАГОГТЫҢ КӨПТІЛДІ КОММУНИКАТИВТІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ДАМЫТУ	329

Өз жауабын толықтыруды сұрау және окушыларға «Неге? Неліктен?» деген сұрақ қою.	Жауаптың дұрыс еместігін ойлануға мұрша бермesten окушыға жауабының дұрыс еместігін айтуды.
Окушылардың бір-біріне сұрақ қоюына мүмкіндік беру.	Окушылармен өзара байланыста түспей дәріс оқу.
Окушылардың бастапқы түсінігін қайта ойлануға мүмкіндік беру.	Шығармашылық және сынни ойдау колдамайтын мүмкіндіктер беру.
Тіпті ол окушының көнілін қалдырып, окушылардың шешім қабылдау үрдісі арқылы жұмыс істеуіне жағдай жасау.	Окушыларға шешім қабылдау үрдісінен өтүге мүмкіндік бермesten, олардың сұрақтарына туралу жауп беру.

Тиімді сұрақтар оқыту мен оқу үрдісінің негізгі аспектісі болып табылады. Мұғалімнің сұрақты қалай қоюына байланысты бастауыш сыныптағы оқу ортасы орнайды және сұрақта қолдану шеберлігі окуши мен мұғалім арасындағы жағымды қарым қатынас орнату арқылы окушыларға өз ойын қайта қарауға, дәлелдеуге және кеңейтуге мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер:

- Clarke S. *Unlocking Formative Assessment* (Формативтік бағалауды ашу). – London: Hodder and Stoughton, 2017.
- «Қазақ тілі мен әдебиеті» журналдары. – №1-12. – А., 2002-2006.
- Қазақ тілі: мектепте оқыту, инд. 75570. – А., 2006.
- Ә. Ишмұхамедов. Қызықты грамматика (Синтаксис пен пунктуация). – А., 1984.
- Аванесов В. Форма тестовых заданий. – М., 2016.

Тымболова А.О.

филология ғылымдарының докторы, профессор

Джуманияз А.К.

магистрант

әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

ДРАМАЛЫҚ МӘТИНДЕРДІ ОҚЫТУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРИ

Андратпа. Кез келген жанрдың өзіне тән ерекшеліктері, жанрлық табигаты бар. Әдебиеттің өзге жанрларына қараганда драмалық шығармалардың оқытуудың өзіндік ерекшелігі бар. Ол ерекшелік драмалық туындылардың жанрлық табигатына тікелей байланысты болып келеді. Драмалық шығармаларды оқытқанда осы ерекшеліктер ескерілуі қажет. Мақалада драмалық шығармалардың жанрлық ерекшеліктеріне тән зандастықтары мен мәтінімен жүргізілетін жұмыс түрлері ұсынылды. Драмалық шығармалардың көркемдік ерекшеліктеріне талдау жасау жолдары, драмалық образ, оның көркемдік бітіміне тән ерекшеліктерге назар аударту сияқты мәселелер кеңінен қарастырылды. Мектеп жағдайында драмалық шығармаларды оқытудағы әдістемелік тәжірибелер мен зерттеулер беріліп, драма әдебиеттің бір түрі ретінде қарастырылып, мектепте оқытылуы үшін маңызды ерекшеліктері мен аспектілері түжірымдалды.

Түйін сөздер: драма, методика, реплика, ремарка, театр, пьеса.

Аннотация. Любой жанр имеет свои особенности, жанровую природу. В отличие от других жанров литературы, обучение драматическим произведениям имеет свою специфику. Эта особенность напрямую связана с жанровой природой драматических произведений. Эти особенности необходимо учитывать при обучении драматическим произведениям. В статье представлены закономерности и формы работы с текстом, характерные для жанровых особенностей драматических произведений. Широко рассматривались такие вопросы, как способы анализа художественных особенностей драматических произведений, драматический образ, акцентирование внимания на особенностях, присущих его художественному завершению. Даны методические опыты и исследования по обучению драматическим произведениям в условиях школы, рассмотрена драма как вид литературы, сформулированы ее особенности и аспекты, важные для преподавания в школе.

Ключевые слова: драма, методика, реплика, ремарка, театр, пьеса.

Драма (грекше drama – әрекет) – эпикалық және лирикалық бейнелеу тәсілдерін біріктіретін әдебиет жанрының бір түрі. Драмалық шығарманың негізі – қақтығыс, оның мазмұны актерлердің ойыны арқылы ашылады. Драмалық шығармалардың сюжеті динамикалық болып